

ПОГОДЖЕНО
Рішенням педагогічної ради
від 30.08. 2023 р.
протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор _____ А.В. Сторчак

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Кримківської гімназії
Шполянської міської ради ОТГ Черкаської області
на 2023-2024 навчальний рік

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.
5. Навчальний план та модельні навчальні програми.
6. Опис інструментів оцінювання.

1. Пояснювальна записка

Освітня програма на 2023-2024 навчальний рік розроблена відповідно до та з врахуванням таких документів:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11);
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898;
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235;
- наказу МОН України від 01.04.2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 р. №367. “Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти”;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, наказ №2205 від 25.09.2020;
- навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України (лист МОН про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у 30 у відповідному навчальному році).

Структура 2023-2024 навчального року:

Режим роботи гімназії:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п’ятиденний;
- форма навчання змішана:

1 тиждень 1-4 уроки – дистанційне навчання; 5-8 уроки – очне навчання

2 тиждень 1-4 уроки – очне навчання; 5-8 уроки – дистанційне навчання

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

- I семестр – 01.09.2023 – 22.12.2023
- II семестр – 08.01.2024 – 30.05.2024

Загальна кількість навчальних днів – **175**.

Канікули упродовж навчального року для учнів:

- осінні – 21.10.2023 – 29.10.2023
- зимові – 23.12.2023 – 07..01.2024
- весняні – 23.03.2024 – 31.03.2024

Тривалість уроку	Перерва
1 урок – 08.30 – 09.15	
	10 хв.
2 урок – 09.25 – 10.10	
	10 хв.
3 урок – 10.20 – 11.05	
	10 хв.
4 урок – 11.15 – 12.00	
	30 хв.
5 урок – 12.30 – 13.15	
	10 хв.
6 урок – 13.25 – 14.10	
	10 хв.
7 урок – 14.20 – 15.05	
	10 хв.
8 урок – 15.15 – 16.00	

Тривалість уроків та перерв:

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базову середню освіту у Гімназії можуть здобувати діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року та зараховані до Гімназії відповідно до вимог наказу МОН України від 16.04.2018 року № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрядування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої».

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному в Державному стандарті базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додатки 1,2). Загальний обсяг річного навчального

навантаження для кожної галузі в освітній програмі гімназії встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподілено між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми

компонентами. Обсяг навчального навантаження:

для учнів 5-го класу – 1085 годин/навчальний рік

для учнів 6-го класу – 1190 годин/навчальний рік

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Рекомендоване*		Мінімальне*		Максимальне*	
		5	6	5	6	5	6
Мовно-літературна **	На тиждень	11	11	10	10	13	13
	На рік	385	385	350	350	455	455
Математична	На тиждень	5	5	4	4	6	6
	На рік	175	175	140	140	210	210
Природнича	На тиждень	2	4	1,5	2	3	5
	На рік	70	140	52,5	70	105	175
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1,5	1	1	3	3
	На рік	52,5	52,5	35	35	105	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	1	1,5	2	3
	На рік	35	70	35	52,5	70	105
Технологічна	На тиждень	2	2	1	1	3	3
	На рік	70	70	35	35	105	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5	1	1	2	2
	На рік	52,5	52,5	35	35	70	70
Мистецька	На тиждень	2	2	1	1	3	3
	На рік	70	70	35	35	105	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	29	32				
	На рік	1015	1120				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	2	2				
	На рік	70	70				

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34				
	На рік	1085	1190				
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31				
	На рік	980	1085				

4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

Ключові компетентності	Компоненти
-----------------------------------	-------------------

1.С п і л к у в а н н я і н о з е м н и м и м о в а м и	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2 С п і л к у в а н н я і н о з е м н и м и м о в а м и	Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3.Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
4.Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
5.Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; змодельовати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
6.Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

7.Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
8.Культурна компетентність	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
9.Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі: вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Навчання за наскрізними лініями

Наскрізна лінія	Характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Практикуються уроки просто неба за межами ЗЗСО

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена суспільства, що розуміє принципи і механізми його функціонування. Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка з'єднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Наскрізна лінія націлює на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя відіграє важливу роль у формуванні толерантного ставлення до однокласників незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Формує валеологічні знання учнів про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, навички здорового способу життя та безпечної поведінки, виховує бережливе ставлення до власного здоров'я.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Змістові лінії реалізуються наскрізно через інтегровані курси та всі навчальні предмети.

5. Навчальний план та модельні навчальні програми

Навчальний план містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення.

**Навчальний план основної школи (5-6 класи НУШ)
Кримківської гімназії на 2023-2024 н.р.**

		5	6	Ра зом
Всього класів:		1	1	2
В них учнів		11	6	17
Хлопців		5	2	7
Дівчат		6	4	10
Інваріантна складова				
Мовно-літератур на галузь	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Перша іноземна мова	3,5	3,5	7
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
Математична галузь	Математика	6	6	12
Природнича галузь	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія		2	2
Соціальна і здоров'язбережу вальна галузь	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1+1	1+1	4
Громадянська та історична галузь	Вступ до історії України та громадянської освіти	1		1
	Історія України. Всесвітня історія		2	2
Інформатична галузь	Інформатика	1,5+0,5	1,5+0,5	4
Технологічна галузь	Технології	2	2	4
Мистецька галузь	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом		28+3	31+3	59+6
Гранично допустиме навантаження на одного учня		28	31	
Всього годин до оплати		31	34	65

Додаткові години розподілено для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, через які реалізуються освітні галузі. Кількість навчальних годин, визначена в навчальному плані на вивчення вибіркових освітніх компонентів, сформована за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей (0,5 год Соціальна та здоров'язбережувальна, 1 год Інформатична, 0,5 год Інформатична).

Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Відповідно до навчального плану використовується перелік модельних програм на основі яких розроблено навчальні програми.

Предмет	Програма	Підручник
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автор Заболотний В.В., Заболотний О.В., Лавринчук В.П. (Наказ МОН від 20.06.2021 № 795)	Заболотний В.В., Заболотний О.В., Лавринчук В.П. «Українська мова» Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН від 08.02.2022 № 140)
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Архіпова С.І., Січкарь С.Б. (Наказ МОН від 20.06.2021 № 795)	Архіпова С.І., Січкарь С.Б. «Українська література» Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН від 08.02.2022 № 140)
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори: Ніколенко О.М. та ін. (Наказ МОН від 20.07.2021 № 795)	Ніколенко О.В. та ін. «Зарубіжна література» Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН від 08.02.2022 № 140)
Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автор Задорожна Редько В.Г., Шаленко О.П. та ін. (Наказ МОН від 20.07.2021 № 795)	Карпюк О. Д, Карпюк О.Т. «Англійська мова» Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН від 08.02.2022 № 140)

Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Щупак І.Я., Бурлака О.В. (Наказ МОН від 20.07.2021 № 795)	Щупак І.Я., Бурлака О.В. та ін. Вступ до історії України та громадянської освіти. Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти. (Наказ МОН від 08.02.2022 № 140)
Пізнаємо природу (інтегрований курс)	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І. Наказ МОН від 12.07.2021 №795	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І. «Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 08.02.2022 № 140
Мистецтво (інтегрований курс)	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Масол Л.М., Просіна О.В. Наказ МОН від 20.07.2021 № 795	Масол Л.М. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 08.02.2022 №140
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автор Істер О.С. Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	Істер О.С. Математика. Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти Наказ МОН від 08.02.2022 № 140
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Ходзицька І.Ю. та ін. (Наказ МОН від 12.07.2021 № 795)	Ходзицька І.Ю. та ін. Технології: підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 08.02.2022 №140

Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Ривкінд Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	
Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Воронцова Т.В. та ін. (Наказ МОН від 12.07.2021 № 795)	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. та ін. Здоров'я, безпека та добробут. Підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти. (Наказ МОН від 08.02.2022 № 140)
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Авт. Педан О.С., Коломєєць Г.А. та ін. (Наказ МОН від 17.08.2022 № 752)	

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

6. Опис інструментів оцінювання

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 5-6 класах рекомендовано виражати вербальною, рівневою та бальною оцінкою за вибором закладу.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей;

вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Результати формувального оцінювання відображаються в оцінних судженнях учителя/учнів/батьків, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. Оцінні судження вчителя мають бути об'єктивними, конкретними, чіткими, лаконічними, доброзичливими, слугувати зразком для формулювання оцінних суджень учнями. В оцінному судженні відображають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Метою формувального оцінювання є відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду.

Мета підсумкового оцінювання— співставити навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Рекомендовано враховувати, що формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у навчальному закладі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання рекомендовано дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час його організації:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для здобувачів освіти навчальних цілей;
2. визначення разом із здобувачами освіти критеріїв оцінювання;
3. формування суб'єктної позиції у процесі оцінювання;
4. створення умов для формування вміння здобувачами освіти аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. коригування спільно із здобувачами освіти підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх

прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-6х класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Орієнтовної рамки оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти.

Проте, кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до схем оцінювання учнів з кожного предмета, які розробляються вчителями, заслуховуються на педраді та затверджуються наказом по школі – щорічно. За необхідністю – аналізуються, вносяться зміни та оприлюднюються на сайті гімназії.

**ОРІЄНТОВНА РАМКА
ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Категорії критеріїв	Рівні		
Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації	Початковий рівень 1 – 3 балів		
	1	2	3
	Учень/учениця з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук;	Учень/учениця з частковою допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук;	Учень/учениця самостійно: опрацьовує текстову та/або графічну інформацію
	Середній рівень 4 – 6 балів		
	4	5	6
	Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу;	Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб: опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей
	Достатній рівень 7 – 9 балів		
	7	8	9
	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел;	Учень / учениця самостійно: опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел
	Високий рівень 10 – 12 балів		
Комунікація, зокрема з використанням інформаційних технологій	10	11	12
	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; використовує інформацію з різних джерел;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;	Учень / учениця самостійно: аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
	Початковий рівень 1 – 3 балів		
Комунікація, зокрема з використанням інформаційних технологій	1	2	3
	Учень / учениця з допомогою вчителя чи інших осіб: створює короткі усні й письмові повідомлення;	Учень / учениця з частковою допомогою вчителя чи інших осіб: відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб: створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності
	Середній рівень 4 – 6 балів		
Комунікація, зокрема з використанням інформаційних технологій	4	5	6

	<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> створює короткі усні й письмові повідомлення;	<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей;	<i>Учень / учениця самостійно:</i> відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності
	Достатній рівень 7 – 9 балів		
	7	8	9
	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> створює деталізовані усні й письмові повідомлення;	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	<i>Учень / учениця самостійно:</i> висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
	Високий рівень 10 – 12 балів		
	10	11	12
<i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i>	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; використанням ІКТ (за умови доступності)	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	<i>Учень / учениця самостійно:</i> висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
	Початковий рівень 1 – 3 балів		
	1	2	3
	<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання;	<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	<i>Учень / учениця самостійно:</i> виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення
	Середній рівень 4 – 6 балів		
	4	5	6
	<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком;	<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> може порівняти окремі об'єкти вивчення	<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення
	Достатній рівень 7 – 9 балів		
	7	8	9

алом	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно: складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення
	Високий рівень 10 – 12 балів		
	10	11	12
	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід;	Учень / учениця самостійно: обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності	Початковий рівень 1 – 3 балів		
	1	2	3
	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає помилки, змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно: розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності або після того, як на них вказує вчитель
	Середній рівень 4 – 6 балів		
	4	5	6
	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє і робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності
	Достатній рівень 7 – 9 балів		
	7	8	9
	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі	Учень / учениця самостійно: визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання

		власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	
	Високий рівень 10 – 12 балів		
	1 0	1 1	1 2
	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення;	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання	<i>Учень / учениця самостійно:</i> визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

Загальні положення освітньої програми для 7-8 класів

Освітня програма для 7-8 класів Кримківської гімназії Шполянської міської ради ОТГ Черкаської області розроблена на виконання Закону України "Про освіту" та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої

освіти II ступеня».

Освітня програма для 7-8 класів Кримківської гімназії Шполянської міської ради ОТГ Черкаської області (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації Кримківською гімназією Шполянської міської ради ОТГ Черкаської області (далі - Гімназія) єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі - Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчального плану (таблиця 1);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 2 пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф "Затверджено Міністерством освіти і науки України" і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження та тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-8-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 7-х класів - 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів - 1207,5 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Гімназії (далі -навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти (7-8 класи), встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану визначена Гімназією самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення Гімназії і відображається в її навчальному плані.

Варіативна складова навчального плану використовується на підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи

іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора з навчально-виховної роботи. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

За основу для складання Навчального плану для 7-8 класів Гімназії взято таблицю № 1 «Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою», затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405.

З метою виконання вимог Державного стандарту Навчальний план Гімназії містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчального плану.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу 7-8 класів Гімназії за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

1	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неvnормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально- економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль

окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з "ага-ефектом", пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти у гімназії. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Базову середню освіту у Гімназії можуть здобувати діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року та зараховані до Гімназії відповідно до вимог наказу МОН України від 16.04.2018 року № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої»

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології

- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-"суди", урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час

відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Гімназії передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Таблиця 1 до Освітньої
програми 7-8 класів
Кримківської гімназії

**Навчальний план основної школи (7 –8 класи)
Кримківської гімназії на 2023-2024 н.р.**

		7	8	разом
Всього класів:		1	1	2
В них учнів		9	7	16
Хлопців		5	4	9
Дівчат		4	3	7
Інваріантна складова				
Мови і літератури	Українська мова	2,5+0,5	2+1	6
	Українська література	2	2	4
	Перша іноземна мова	3	3	6
	Друга іноземна мова			
	Зарубіжна література	2	2	4
Суспільствознавство	Історія України	1	1,5	2,5
	Всесвітня історія	1	1	2
	Основи правознавства			
Мистецтво	Образотворче мис-во	1		1
	Музичне мис-во	1		1
	Мистецтво		1	1
Математика	Алгебра	2	2+1	5
	Геометрія	2	2	4
Природознавство	Біологія	2	2	4
	Географія	2	2	4
	Фізика	2	2+1	5
	Хімія	1,5	2	3,5
Технології	Трудове навчання	1	1	2
	Інформатика	1+1	1+1	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	2
	Фізична культура	3	3	6
Разом		29,5+3	31,5+3	61+6
Варіативна складова				
Предмети за вибором			-	-
Курс за вибором «Моя Черкащина»		1		1
Разом		1	-	1
Гранично допустиме навантаження на одного учня		32	33	
Всього годин до оплати		33,5	34,5	68

Таблиця 2 до Освітньої програми 7-9
класів Кримківської гімназії

ПЕРЕЛІК
навчальних програм для учнів 7-8 класів

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

Клас	Програма		Підручник
7 клас	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Глазова О.П. «Українська мова» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти: ВД «Освіта», 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777, Лист МОН від 02.06.2020 № 1/11- 3642)
8 клас	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Авраменко О.М., Борисюк Т.В., Почтаренко О.М. Українська мова (підручник). 8 клас: Грамота, 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Авраменко О.М. Українська література (підручник). 7 клас: ТОВ «Видавництво «Ранок», 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
8 клас	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Авраменко О.М. Українська література (підручник). 8 клас: ТОВ «Видавництво «Ранок», 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (Колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.) (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)		Волощук Є.В., Слободянюк О.М. «Зарубіжна література» Підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти: Генеза, 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777, Лист МОН від 02.06.2020 № 1/11- 3653)
8 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (Колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.) (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)		Ніколенко О.М., Зуєнко М.О., Стороха Б.В. «Зарубіжна література» Підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти: ТЗОВ «Видавництво «Грамота», 2016 (Наказ МОН від 10.05.2016 № 491, наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Історія України	Навчальна програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	Дрібниця В.О., Щупак І.Я., Бурлака О.В., Піскарьова І.О. Історія України (підручник для 7 класу): УОВЦ «Оріон», 2020 (наказ МОН від 25.03.2020 № 449)
	Всесвітня історія		Васильків І.Д., Островський В.В. та ін. Всесвітня історія (підручник для 7 класу): ТЗОВ «Астон», 2020 (Наказ МОН від 25.03.2020 № 449)
8 клас	Історія України	Навчальна програми для загальноосвітніх	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України (підручник для 8 класу):

		навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 6-11 класи» (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	ТОВ «Видавництво «Ранок», 2021 (Наказ від 22.02.2021 № 243)
	Всесвітня історія		Васильків І.Д., Островський В.В. та ін. Всесвітня історія (підручник для 8 класу): ТзОВ «Астон», 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804		Мерзляк Т.Г. та ін. Алгебра (підручник для 7 класу): Гімназія, 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777, Лист МОН від 03.06.2020 № 1/11- 3693) Мерзляк Т.Г. та ін. Геометрія (підручник для 7 класу): Гімназія, 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777, Лист МОН від 03.06.2020 № 1/11- 3693)
8 клас	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804		Мерзляк Т.Г. та ін. Алгебра (підручник для 8 класу): Гімназія, 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243) Мерзляк Т.Г. та ін. Геометрія (підручник для 8 класу): Гімназія, 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804		Кондратова Л.Г. Музичне мистецтво (підручниця для 6 класу): Навчальна книга-Богдан, 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777)
8 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804		Кондратова Л.Г. Мистецтво (підручниця для 6 класу): Навчальна книга-Богдан, 2016 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 6-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Запорожець Н.В. та ін. Біологія (підручник для 7 класу): Ранок, 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777)
8 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 6-9 класи» (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Задорожний К.М. Біологія (підручник для 8 класу): Ранок, 2016 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Географія. 6-9 класи. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)		Пестушко В.Ю., Уварова Ш.Г. Географія. Підручник для 7 класу. (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777, лист МОН від 01.06.2020 № 1/11- 3594)
8 клас	Географія. 6-9 класи. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)		Бойко В.М. та ін. Географія. Підручник для 8 класу, 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)		Сиротюк В.Д. Фізика (підручник для 7 класу): (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777)

8 клас	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	Бар'яхтар В. та ін. Фізика (підручник для 7 класу), 2021 (Наказ МОН від 10.05.2016 № 491, Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія 7-9 класи» (колектив авторів) (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	Савчин М.-В.М. Хімія. (підручник для 7 класу): Грамота, 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777)
8 клас	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія 7-9 класи» (колектив авторів) (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	Савчин М.-В.М. Хімія. (підручник для 8 класу): Грамота, 2021 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Трудове навчання. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	Терещук Б.М. та ін. Трудове навчання (для хлопців), 2015 Ходзицька І.Ю. та ін. Трудове навчання (для дівчат), 2015 (Наказ МОН від 20.07.2015 № 777)
8 клас	Трудове навчання. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	Гащак В.М. та ін. Трудове навчання (для хлопців), 2016 Ходзицька І.Ю. та ін. Трудове навчання (для дівчат), 2016 (Наказ МОН від 10.05.2016 № 491)
7 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика 5-9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів) (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	
8 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика 5-9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів) (Наказ МОН від 07.06.2017 № 804)	
7 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів) (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	Бех І.Д., Воронцова Т.В. та ін. Основи здоров'я (підручник для 7 класу), 2020 (Лист МОН від 03.06.2020 № 1/11- 3679)
8 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів) (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	Бех І.Д., Воронцова Т.В. та ін. Основи здоров'я (підручник для 8 класу), 2016 (Наказ МОН від 22.02.2021 № 243)
7 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. Тимчик М.В. та ін.) (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	
8 клас	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт.	

	Тимчик М.В. та ін.) (Наказ МОН від 03.08.2022 № 698)	
--	--	--